N.° 20. Zondag 26 December 1819.

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

NEDERLANDEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van den 24—25 December.

Het Vaderland en de Koning zijn gered: De verderfelijke ontwerpen van finantiele Wetten, uit naam van den Vorst door de Ministers aan de Kamer aangeboden, het tienjarige *Budget*, het *Budget* voor 1820, zoo wel de eerste als de tweede redactie, en eindelijk, de Wetten n.° 3 en 4, zijn door onze vrijheidslievende en verlichte Representanten verworpen.

Wij wenschen het Doorluchtige Huis van Oranje met deze heugelijke gebeurtenis van harte geluk. Nu zal de troon waarop de eerste Willem door zijn volk is geplaatst, niet alleen blijven staan, maar alleszins kan meer en meer op vaste grond zullen gevestigd worden. De Koning heeft de liefde en het vertrouwen van zijne onderdanen niet verloren. Hij kan voor ons nog altijd de Willem van 1813 blijven. Wat verlangt de Natie van Heden? De hervorming van het noodlottig stelsel der Indirecte Belastingen, dier Uit- en Ingaande Regten en Accijnsen, welke aller welvaart den bodem hebben ingeslagen, het volk vraagt verstandige bezuinigingen, orde in de geldmiddelen, onafhankelijke regters, wijze en doelmatige Wetboeken, eenen raad van Ministers, geheel zamengesteld uit mannen die de achting hunner landgenooten verdienen. Wij twijfelen niet of de heeren *Appelius*, *Six* en *van Maanen* zijn wel in dat geval. Maar wij weten toch dat geheel Noord- en Zuid-Nederland vurig wenschte hun te zien de kundigheden en braafheid die men zoo gaarne in hun erkent, welhaast ten dienste van het Vaderland aan den dag leggen, door het vervaardigen van nieuwe [illegible] heilzame instellingen te *Palembang*.

[illegible] van wet, waarbij 24 millioenen werkelijke [illegible] en het dalend der vorige jaren te dek[illegible] domeinen zal worden [illegible]

[illegible]

98 Leden bevonden zich in de vergadering.

De eerste redactie van de Wet n.° 1, is met eenparige stemmen afgekeurd.

Voor de Wet n.° 2, eerste redactie, heeft *alléén* de Heer *Van Lynden van Hoevelaken* gestemd.

De Leden die zich tegen *alle* de Ontwerpen van Wetten hebben verklaard, zoo wel de Wetten n.° 1 en 2, eerste en tweede redactie, als de Wetten n.° 3, 4 en 5, zijn de volgende Heeren:

De Graaf *Vilain* XIV, (Kamerheer des Konings), van Oost-Vlaanderen; *Van Kessel*, Antwerpen; *Mesdach*, (Officier bij de Regtbank te Kortrijk), West-Vlaanderen; *Dumont*, Henegouwen; *Meeuws*, Zuid-Braband; *Maréchal*, Luxemburg; *Van den Hove*, Zuid-Braband; *de Lange*, West-Vlaanderen; *Hennequin*, Limburg; *Angillis*, West-Vlaanderen; *Baron de Serret*, West-Vlaanderen; *de Smeth'nck*, Zuid-Braband; *Pirson*, Namen; *Surmondt de Wolsberge*, Oost-Vlaanderen; Graaf *Du Chastel*, (Adjudant van Z. M. den Koning), Henegouwen; *Reijphins*, West-Vlaanderen; *Geelhand*, (Regter), Antwerpen; *Tinant*, Luxemburg; *Trenteseaux*, Henegouwen; *Van de Male-de-Nijs*, West-Vlaanderen; *Faber*, Luxemburg; *Liefmans*, Oost-Vlaanderen; *Repelaer*, Holland; *Pijske*, West-Vlaanderen; *Van Alphen*, Holland; Baron *de Stockheim*, Luik; Baron *Dellafaille d'Huijsse* (Kamerheer des Konings), Oost-Vlaanderen; *de Bruidlecyn*, Zuid-Braband; *Gérardon*, Luik; *Fabry*; *Longrée*, Luik; *Gendebien*, Henegouwen; *Van Bommel*, Holland; Graaf *Gijsbert Karel van Hogendorp*, Holland; *Huijtens*; *Kerremans*, Oost-Vlaanderen; Baron *d'Heinricourt*, Zuid-Braband; *Verruijs*, West-Vlaanderen; *Collard*, Luxemburg; Graaf *Cornet de Grez*, (Kamerheer des Konings) Zuid-Braband; *Tack*, Oost-Vlaanderen; *Goelens*, Oost-Vlaanderen; *Leonarts d'Achel*, Limburg; *Bouré-Pascal*, Oost-Vlaanderen; *Dotrenge*, Zuid-Braband.

De Leden die tegen al de Ontwerp-Wetten hebben gestemd, uitgezonderd de Wet n.° 5, door hun aangenomen, zijn:

Tierie, Henegouwen; *de Melotte d'Ramioul*, Luik; *Sandberg*; Overijssel; *van Sytzama*, Friesland; *Dubus*, Henegouwen; *Rosier*, Henegouwen; *Moreau de Bioul*, Namen; *Tamminga* van *Alberda van Menkema*, Groningen; *van Ersingh*, Friesland; *van Suchtelen tot de Haer*, Overijssel.

De Leden die *voor* de Wetten n.° 1 en 2, tweede redactie (tienjarig budget en Budget 1820), hebben gestemd, zijne:

De Heeren *Gockinga*, Noord-Braband; *Camper*, Friesland; *Metz-teraamp*, Holland; *Van Toulon*, Holland; *Van Hees*, Holland; *Dedel*, Holland; *de Jonge*, Zeeland; *van Tuyl van Serooskerken*, Noord-Braband; *Van der Kemp* (1.° Ridder, 2.° Advocaat-Generaal in den Haag; 3.° Lid van de Commissie van liquidatie; 4.° Lid den Raad van Koophandel en Koloniën) Holland; *Clifford*, Holland; *van Heerdt*, Overijssel; *de Moor* (Procureur-generaal) Antwerpen; *Messmaekers*, (District-Commissaris te Turnhout) Antwerpen; *Pesters van Kattendrecht*, Utrecht; *Huyssen van Kattendyk*, Zeeland; *van Spaen van Biljoen*, Gelderland; *van Hijden tot de Reynestein*, Drenthe; *Collot d'Escury van Heinenoord*, Holland; *van Wickevoort Crommelin*, Holland; *van Lijnden van Hoevelaken*, Gelderland; *Van de Polt*, Holland; *Fontein Verschuur*, Holland; *Bijlevold*, Zeeland; de twee Heeren *Verheijen*, Noord-Braband; *van Rijndwijk*, Gelderland; *van Wassenaer van St. Pancras*, Holland; *Groenink van Zoelen van Ridderkerk*, Holland; *van Meekeren*, Noord-Braband; *van der Brugge van Cruy*, Noord-Braband; *Carbasius*, Holland; *Ingenhousz*, Noord-Braband; *van Heeckeren tot Keil*, Gelderland; *Membrede*, (lid van den Raad van State) Limburg; *van Lith de Jeude*, Gelderland; *van Marle-Bouwer*, Gelderland.

De Heeren *Plasschaert*, *Elout* en *Wilkni*, hunne demissie gegeven hebbende, moesten nog tot Leden tegenwoordig zijn. De Graaf *de la Motte Baraffe*, Afgevaardigde uit Henegouwen, die zeker met *Hogendorp* en *Dotrenge* zoude gestemd hebben, is doodelijk ziek; de heeren *d'Omyn de Chastre*, van Zuid-Braband, *d'Omalius Thierry*, van Luik, *van Crombrugghen* *van der Meersch* van Gend, *van Andringa de Kempenaar*, van Vriesland en *Gockinga* van Groningen, waren niet in de vergadering.

De Heeren *van de Spiegel* van Holland, en *van Aefferden* van Limburg, hebben *tegen* de twee redactien der budgets, doch *voor* de wetten 3, 4 en 5 gestemd; de heer *Estriks*, van Antwerpen *tegen* alle de wetten, maar *voor* de wet n.° 4; de Hoogleeraar *Kemper*, *voor* de tweede redactie van de wet n.° 1, *tegen* de eerste en tweede redactie van de wet n.° 2, *tegen* de wetten 3 en 5, en *voor* de wet n.° 4.

[illegible] volledig [illegible] heden, een volledig en omstandig verhaal van [illegible] te geven. De vergadering den 24. om den ure 's morgens geopend zijnde, is om twee uur na middernacht, dus den 25. geëindigd; alleen hebben de leden, van 4 tot 6 ure, de zitting geschorst. Wij zijn, van het begin af tot het laatste oogenblik toe, in de *tribune* gebleven, en hebben van al de uitgebragte redevoeringen aanteekeningen gehouden, die wij voornemens zijn, aan onze lezers in een Bijvoegsel, hetwelk Maandag verschijnen en hun *gratis* zal afgeleverd worden, mede te deelen. Wij zullen ons, voor dit oogenblik, bepalen tot eene vertaling van de volgende zinsneden uit de Aanspraak van den heer Graaf van *Hogendorp*, in haast door ons opgeschreven. Wij verzoeken den lezer, het gebrekkige dezer vertaling te verschoonen. De vaderlandsche Redenaar laat op dit oogenblik zijne Aanspraak, die hij in het Fransch heeft geschreven, in het Hollandsch overbrengen. Wij vernemen dat dit stuk, in de twee talen, bij de Weduwe *J. Allart* en Comp., ten voordeele der Maatschappij van Weldadigheid zal worden uitgegeven. Wij derven openlijk verklaren dat de Aanspraak van den Graaf *van Hogendorp* ons is voorgekomen niet minder zuiver en sierlijk te zijn geschreven, dan de meesterstukken van de uitmuntende fransche Schrijvers die zich door hunne werken [illegible] onsterfelijken naam hebben verworven. Wij zullen ook niet er in de Kamer der Afgevaardigden [illegible] gevonden, in staat om aan [illegible] eene poëtische welsprekendheid te leveren.

» In het afgeloopen jaar, heb ik voor het *budget* gestemd, hoezeer ik hetzelve vol gebreken vond. Ik geloofde, in dien tijd, dat de Regering eene hervorming in ons stelsel van belastingen en orde in onze geldmiddelen wilde te weg brengen. Ik kon het dus niet van mij verkrijgen het Bestuur, in zijnen gang te stremmen. Deze hoop is te leur gesteld. De Koophandel is meer ondermijnd dan ooit; de Stokerijen zijn verplet; de Landbouw kwijnt; het beginsel van heffing bij den oorsprong is tot een uiterste gebragt dat schrik aanjaagt. De formaliteiten der In- en Uitgaande Regten zijn tot eene ondragelijke buitensporigheid gestegen. Ik heb alle mogelijk pogingen gedaan om de aanneming van die Wetten te verhinderen; ijdele pogingen! Gaat in onze tarieven. En ziet den staat! Wij waggelen, nu naar eenen afgrond, dan naar eenen anderen. Wij zullen het eene *deficit* op met een ander, dat altijd grooter wordt. De ontevredenheid is algemeen. Laat ons zonder uitstel het besluit bepalen da most genomen worden.

» Men wil ons buiten staat stellen om voortaan onze zaken in overweging te nemen; men wil ons tien jaren lang de handen binden. Hebben wij eene zoo ongerijmde Grondwet aangenomen? Moeten wij een voorwerp tot spot der vreemde volkeren worden? De Grondwet heeft gewild dat wij een tienjarig Budget zouden maken, om de regterlijke instellingen, het algemeen onderwijs, het leger en de zeemagt niet onzeker te doen worden. Die tienjarige begrooting kunnen wij vaststellen. Verliezen wij het regt van jaarlijks over de andere onderwerpen te stemmen, dan is alles verloren.

» De Staten-Generaal zouden, door het aannemen van deze wetten, hunne achting verliezen. Zijn de Volksvertegenwoordigers niet meer onontbeerlijk, dan wordt de onbepaalde magt geboren, zij die den Vorst slecht en den onderdaan laaghartig maakt.

» Noch het belang des Vaderlands, noch het belang van den Vorst, noch de Grondwet laten u toe het budget aan te nemen. Getrouwheid, pligt en eed gebieden u de voorgedragen wetten te verwerpen.

» Alle onze gegronde aanmerkingen zijn door de Ministers onbeantwoord gebleven. Een der hoofdstukken hebben zij betijteld *rekenkundige die niet gedaan zijn*. Is dit misschien eene aardige spotternij? Ik hou minder van aardigheden, maar ben meer volhoudend in mijn karakter, en ik verklaar dat ik op die punten zal aanhouden en rekenschap vragen.

» Wat aangaat de aangeboden gifte van 600,000 gulden uit de kas van den Koning, het inkomen van de Kroon is door de Grondwet bepaald; een edelmoedig volk kan nooit de handen daar aan slaan. Om die beweegreden alleen zoude ik het *Budget* verwerpen: dit artikel strijdt met de eer des volks. Het publiek crediet zal door het verwerpen van het *Budget* bevestigd worden.

» Nu nog een enkel woord, dat mij raakt. De Natie weet dat ik geheel mijn leven *onveranderlijk* heb doorgebragt onder de leus *Leve Oranje!* (de Heeren *Appelius* en *van Maanen*, zaten tegen over den edelen Redenaar). Nu, ik stemme tegen alle deze Concept-wetten, onder de leus *Leve Oranje!*"

De redenaars, in deze zitting, hebben in de volgende orde geëpiloogd:

De heer *Appelius*, eene sierlijke en wel geschreven Hollandsche redevoering, wat den vorm, de taal en den stijl betreft; de fransche vertaling is goed; wij hebben, in het hooren lezen, weinig en dan nog zeer kleine gebreken ontdekt. Men kon merken dat de amhtenaar, dien, met den regter, nu van den heer *van Maanen* noemde, zich hier met niets had bemoeid. De heer *Appelius*, voor zoo veel wij weten, is geen lid van het *Instituut*.

De heer *Reijphins* (in het fransch); mannelijke taal; Kracht en klem van redenering; ware welsprekendheid. In ons *Bijvoegsel* deelen wij onze aangeteekende uittreksels mede.

De heer *Meteelerkamp*, in het Hollandsch.

De heer *van Alphen*, in het fransch; zeer goed, wat het budget raakt; onbegrijpelijke uitvallen tegen den geest van vrijheid, die hier als eene oproerige geest wordt voorgesteld.

De heer *Collot d'Escury*, in het Hollandsch.

De baron *de Sayet* in het Fransch; meesterlijk. Men verwachte ons Bijvoegsel. Deze Redenaar heeft ook een nuttig woord over onze Colonien gezegd.

De heer *Surmont de Volsberge*, in het Fransch; eene aanspraak, die hem in alle opzigten eer aandoet. Men zie het Bijvoegsel.

De heer *Pirson*, in het Fransch; vrijpostige, goedhartige en rondborstige taal van een kundig man.

De heer *van der Kemp* (in het Hollandsch): wij zijn zeer beleefde schrijvers, wanneer het Afgevaardigden van de Natie geldt; dan zwijgen wij over deze aanspraak.

Gijsbert Karel van Hogendorp: men zie ons daghlad van heden.

De heer *van Toulon*, in het Hollandsch.

——— *van Bommel*, idem.

——— *van Sichtelen*, idem.

——— *Sandberg*, idem.

——— *Serrurier*, in het Fransch; goede redevoering.

——— *Angillis*, idem. Hartelijke, rondborstige taal.

——— *Hennequin*, idem. Eene der beste redevoeringen. Men zie ons Bijvoegsel.

——— *Trentesaux* idem. Zijne aanspraak is het voortbrengsel van eenen waren regtsgeleerde, die tevens eene uitmuntende redenkunstenaar (*logicus*), een naauwkeurige wiskundige is, en talenkennis bezit.

De heer *Beelaerts*, niet zoo uitstekend goed als wij wel weten dat die regtsgeleerde, een verlicht en kundig man, in staat is te spreken; die gisteren die heeft voor de Regtbanken hebben gehoord, zijn gewoon aan betere redenen van zijne hand.

De heer *Fabry Lobrede*. Idem. — Zeer wel geredeneerd.

De heer *Gendebien*. Zoo als de redevoeringen van dien eerbiedswaardige grijsaard, een der uitmuntendste mannen van zijnen tijd, altijd zijn. Meer behoeft men niet te zeggen.

De heer *Dotrenge*. Wij hebben van dien redenaar zoo voortreffelijke aanspraken gehoord, dat wij de hoop niet meen hadden nog iets van hem te ontvangen, hetwelk wij boven die eerste zouden schatten. De heer *Dotrenge* heeft alle verwachting overtroffen. Een zoo volledig, zoo voldoende antwoord op alles wat ministeriëelen kunnen verzinnen om Volksvertegenwoordigers te misleiden; een zoo volmaakt voorbeeld van fijne schertz, edelen ernst en vaderlandsliefvende verantwoordiging, in de zuiverste en keurigste taal van eenen waren franschen redenaar, eene zoo uitmuntende aanspraak kan alleen van de hand der *Dotrenges* of der *Hogendorps* komen. Aan weinige anderen zijn die gaven te beurt gevallen.

Onder dit alles heeft men ook den hoogleeraar *Kemper* gehoord; verders zullen wij niets zeggen. Men zie het artikel *Van der Kemp*.

De heer *Appelius* heeft daarna getracht op alles was door de oppositie was aangemerkt, te antwoorden. Dezelfde geest van regtvaardigheid, die het ons tot eene pligt heeft gemaakt, zijne geschrevene redevoering te prijzen, gebiedt ons te zeggen, dat die *geïmproviseerde* antwoorden (*ex tempore*) allerellendigst zijn geweest, wat den vorm betreft; over den inhoud heeft de Vergadering regt gedaan.

De tweede redactie van het Budget, wet n.° 1, is verworpen door 58 tegen 48 stemmen; de tweede redactie, n.° 2, door 61 tegen 36; de wet n.° 3, door 68 tegen 30; de wet n.° 4 door 70 tegen 28. De wet n.° 5 is aangenomen door 54 tegen 45 stemmen.

Het Volk wist wel dat de meerderheid der Kamer moeds genoeg heeft om wetten, die tegen den *algemeenen wil* strijden, te verwerpen; maar wij hadden toch in onze verwachting kunnen bedrogen worden!

. . . . . *nunc pede libero*
Pulsanda tellus. ——

Of schoon de verwerping van het tienjarig *budget* eenen heilzamen invloed op de openbare meening zal uitoefenen en het ware crediet van het land voor het vervolg moet waarborgen, is het echter wel te voorzien dat eenige welbekende *manœuvres* zullen te werk gesteld worden, waardoor voor het oogenblik de fondsen noodwendig zullen moeten dalen. Maar dergelijke maatregelen zijn in onderscheiden tijden, te dikwerf gebezigd, dan dat daar door onze meening eenigzins zoude kunnen veranderen.

Mengelwerk.

De *Constitutionnel* van den 12. December behelst het volgende artikel:

» Daar de koophandel de voortbrengsels alleen naar mate van het vertier vermenigvuldigen kan, zoo is het noodig dat een zekere smaak voor pracht, bij de rijke leden, arbeid aan de werkende klasse en debiet aan de fabrieken verschaffe. Zal hetgeen men het *Hof* noemt van eenig nut in den Staat zijn, dan moeten zij die het regt meenen te hebben om zich daar te vertoonen, in hunne dragt en kleeding, een rijkdom aan den dag leggen, overeenkomstig hunne geboorte en vermogen, waarop dat regt gegrond is. Maar wanneer het Hof een treurig, doodsch en karig aanzien heeft; wanneer zij die zich met de gunsten des Hofs verrijken, niet, door nutte verteringen aan de Natie terug geven hetgeen zij uit de openbare Schatkist gewonnen hebben; wanneer de hof-ceremonie een vijand der nijverheid schijnt te zijn, en men gedurende die lange rouwen, welke de ambtenaren pligthalve, en de dwazen uit ijdelheid aannemen de maatschappelijke welvoegelijkheid met het belang der neringdoende klasse weet overeen te brengen, dan lijdt de handel, hij kwijnt en klaagt met reden.

» Degenen welke er een dagelijksch werk van maken om de gelegenheden te zoeken, daar te zijnen, publiek te verschijnen, plaats te vervullen, en dit te vervullen, hebben zich in de daad aan een lofelijk beroep toegewijd: evenwel moesten de voordeelen aan die hooge verrigtingen verbonden, nimmer geheel om niet gegeven worden; en die Vorsten welke het meest genegen zijn om gehoor te geven aan de wenschen van dien drom hovelingen, zouden hun nog te gemoet kunnen voeren: » Wij geven u niet opdat gij ledigaarts zoudt » vergaderen, maar opdat gij van uwe zijde ook » geeft. Gij vraagt om rijkdommen, en het volk roept » om werk: uw pligt is het, dat werk te verschaffen; en het betaamt het, het volk met uwen » ledigang te verzoenen, door alles, tot uwen pracht » en tijdverdrijven toe, dienstbaar te maken aan de » nijverheid.

» Maar, indien het nuttig is voor den koophandel om in wel bestede verteringen voedsel voor zijne werkzaamheid te vinden, van niet minder belang is het voor denzelven, dat denkbeelden van orde en bestendigheid, algemeen verspreid, hem ten waarborg zijner verrigtingen strekken. Wie zal groote ondernemingen wagen, wanneer niet slechts de verordeningen der besturen, maar zelfs de grondbeginsels der Regering, de handelingen der overheid, de grondwetten van den Staat ieder oogenblik betwist worden? Elke inbreuk op het Charter is doodelijk voor het vertrouwen; en zonder vertrouwen zijn er geene handelsondernemingen mogelijk, de kapitalen blijven liggen; er wordt niet gekocht of verkocht, de staatsinkomsten verminderen, de kapitalisten trekken hunne fondsen terug of plaatsen dezelve in banken die buiten het bereik der Schatkist zijn. »

Iets op de *Eerezuil der Dordsche Synode*, door Domine SCHOTSMAN. 2de druk.

Aan den Redacteur van het Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-blad te 's Gravenhage.

MIJNHEER DE REDACTEUR!

Onze oude *Vondel* zeide reeds in zijne Roskam, aan den Drost *Hooft*:

Hoe komt, doorluchte Drost, dat elk van Godsdienst roemt,
En dweepen en geweld met dezen naam verbloemt,
Als waan die kaak in schijn en tongeklank gelegen?
Of zou 't geen Godsdienst zijn, rechtvaardigheid te plegen,
Maar slinx en rechts te slaan, naar allerhande goed,
Godt voeren in den mont, de valschheit in 't gemoet?

En het is, helaas! dan ook maar al te waar, dat onder den naam van godsdienst, en godsdienstijver, al te dikwerf het eigenbelang en geestelijk despotismus vermomd werd. Het is maar al te waar, dat de godsdienst van liefde en vrede, schandschavotten heeft opgerigt, moorddolken heeft gewet; maar wij hadden gehoopt dat ons Vaderland dergelijke tooneelen niet meer behoefde te vreezen; dat aldaar de zuivere bron van verlichting door oproerpredikers geenszins konde worden vergiftigd. Dan de ondervinding bewijst dat blinde ijverzucht, en hatelijke onverdraagzaamheid onzen bodem niet geheel hebben verlaten, daar men onder het masker van zoogenaamde regtzinnigheid de naauw' geheelde wonden durft openscheuren; daar men met milde handen de zaden van tweedragt en oproer strooit. En wie is dan de man wiens schriften naar dit doel schijnen te streven? Het is een Leeraar der Godsdienst, aan wiens lippen alleen woorden van stichting en troost behoorden te vloeijen, die zich niet ontziet te juichen bij de verjaring van het treurspel onzer geschiedenis, en de nagedachtenis van mannen, waarbij zich het Vaderland regtmatig verheft, met verachting en blinde haat te vervolgen. *Vondel*, noemde, in zijne krachtige taal, den lasteraar van Hugo de Groot, » *een Farizeeusche »grijns met schijngeloof vervlist*;" wat zoude hij nu niet zeggen, als hij, na twee eeuwen, iemand ongeroepen zag opstaan, om de *Herculessen* onzer historie *aantebaffen*, en op nieuw gevoelens optewekken, welke het Vaderland in een poel van jammeren gestort hebben? Dweepzucht tast alzoo openlijk en zonder eenige matiging de grondzuilen aan, waarop onze toekomstige welvaart alleen kan berusten; dweepzucht verscheurt alzoo openlijk den band, waarmede burgers en Vorst onderling zijn verbonden.

Het is, ja! *een oude schildwacht* die hier als voorvechter optreedt, maar op zijne *getrouwheid* valt juist niet te roemen. *Zijne montering* is niet *ouderwetsch*, maar *afgekeurd* en *afgesleten*; het zijn geen *baldadige jongens* die hem met slijk en vuiligheden werpen, maar het zijn de weldenkenden, die hem beklagen of verachten, omdat onkunde, zoo niet egoïsmus, hem bezielt. Maar het gaat toch te ver, wanneer die oude het ligtzinnigheid, laauwheid en wat niet al meer, noemt, als men een deel onzer brave en beroemde voorvaderen niet met één pennestreek voor schavuiten verklaart. *Horatius* kende den grijsaard reeds voor:

Difficilis, querulus, laudator temporis acti;

hier echter kent er ingekankerde kwaadaardigheid, blinde voringenomenheid, afkeer van waarheid, bij

Intusschen begrijpt ook Uitgever dat de oude geestelijke magt duchtig begraven moet worden, en één, volgens de zoogenaamde begrippen van heden, strafschuldig op het schavot verleen, en dat deze Godonteerende misdaad ook door den dood niet is geboet. Maar men behoorde tevens niet over geestelijke gewetensdwang bij andersdenkenden te klagen; men behoorde de zoogenaamde onfeilbaarheid bij anderen niet te bespotten; daar men dezelfde dwang bij zichzelven invoert, dezelfde onfeilbaarheid veronderstelt. — Het zal toch wel hetzelfde zijn, of men het zelfdenken, en vrij uiten zijner meening als ketterij verdoemt op gezag van een Concilium of wet van een Synode. — » Beproeft alle dingen en behoudt het » goede," was de les door de eerste hervormers met voorbeeld en leer bevestigd; maar toen de gewetensdwang door staatkunde werd geschraagd en bevorderd, was dit oorspronkelijke beginsel der hervorming weldra *beestelijke onbeschaamdheid, kwaadaardigheid van het Arianismus en van de cliqua van Pelagianen, Socinianen, en Ongodisten door de Arminianery ingebroeid*; toen was vervolging en geweld het antwoord op alle tegenspraak, en Gods naam de dekmantel voor bijgeloof, dweepzucht en staatkunde. — Geen wonder dus dat men die gulde dagen terug wenscht, en de tegenwoordige eeuw van onverschilligheid beschuldigt. — Toen konde de bokkenharen Paruk tegen Haar en Mijter opwegen, en thans beroept men zich met straffeloozen onbeschaamdheid op Verstand en Rede. Houdt slechts moed, Mijne Heeren: op uwe stem, zal de menschheid zich wederom onmondig verklaren; op uwe stem zweert zij de rede af, om alleen door uwe formulieren en synodale besluiten geleid te worden. Te voren beschouwde ik elke verontschuldiging om op den dwang van godsdienst-stelsels te verdedigen, waaraan niemand openlijk zoude mogen twijfelen, ten eenemaal als ongeoorloofd; maar na de eerezuil te hebben gezien, *met kerkelijke godvleurend ter gedachtenis van het Nationaal Synode opgerigt*, moet ik erkennen dat het zeer wijs is, eene zekere kerkleer onveranderd te bewaren, en daardoor eene altijddurende oppervoogdij over elk der leden, en daardoor over het Volk te voeren, en deze voogdij als ware het te vereeuwigen; moet ik bekennen dat de tijden van *Maurits* meer gelukkig waren voor de godsdienst dan de tegenwoordige, omdat de geestelijken destijds meerderen invloed en gezag uitoefenden; moet ik eindelijk bekennen dat het een dure pligt voor de bijzondere Leeraren uitmaakt, in plaats van eene goede zedekunde te prediken, gevoelens optewekken waardoor de geestelijke magt wetten aan Volk en Vorst zoude kunnen voorschrijven. Verwachtende dat deze grondbeginselen aan UEd., even als aan sommige der Vorsten van het heilige Verbond zullen behagen, — heb ik de eer enz.

J.

NEDERLANDSCHE MUZEN-ALMANAK. 1820. Te Rotterdam, bij *J. Immerzeel*, junior, en in den *Nederlandschen Boekhandel*, te 's Gravenhage. 216 bladz. Prijs *f* 3:10.

Deze Almanak onderscheidt zich van de menigte van deze soort van voortbrengsels, door zijnen inhoud en uitvoering; beide zijn voortreffelijk. In onze hommer van den 19. dezer heeft men de namen kunnen lezen der Nederlandsche Dichters, die de vruchten van hunnen geest aan den Uitgever wel hebben willen toevertrouwen, om dezelve in een net, sierlijk bundeltje te vereenigen: dit alleen is reeds genoegzaam ter aanprijzing. Waar men de namen van *Bilderdijk*, *Feith*, *Tollens*, *Spandaw* en *Loots* leest, daar mag men iets schoons verwachten. Die verwachting zal men hier ook niet te leur gesteld vinden. De gedichten door deze sieraden van den Vaderlandschen Zangberg aan den bundel van den Heer *Immerzeel* medegedeeld, handhaven den roem hunner goddelijke kunst. De Uitgever zelf, die onder de goede Dichters van Nederland mag worden gerangschikt, heeft in dezen Muzen-Almanak ook nieuwe proeven van zijne dichterlijke bekwaamheden gegeven. Het doet ons leed, dat ons bestek ons niet toelaat met die uitvoerigheid van dat waarlijk schoone letter-geschenk te spreken, als wij wel zouden verlangen te doen; wij zullen, om iets aan te halen, ons alleen bepalen tot de mededeeling van een klein gedicht van den Uitgever, waarvan het denkbeeld even gelukkig als de versen vloeijend en welluidend zijn:

DE ORANJE BOOM.

Toast.

De Oranjeboom die eeuwen stond,
En wat zijn loof of takken schond;
Of van zijn wortel ooit mogt knagen,
Hield immer, Tijd en Tijd te sterk;
De ontrafeling kwam met kracht naar 't zwerk,
Een Eed stands gouden, vlechtte lindren;
Hoe dikwerf onzichtbaar met glans zij stond,
Zoo lang de grijze Tijdsmaat leven;
Om, in zijn lommer heil te geven,
Aan ons roemruchtig Nederland!

Deze bundel prijkt nog met een zeer fraai afbeeldsel van onzen puikdichter *Bilderdijk*, met verscheidene plaatjes, door *Marcus*, *Velijn* en *Bendorp* gegraveerd; in één woord, hij vereenigt in zich al wat men van den goeden smaak van den heer *Immerzeel* mogt verwachten; en wij durven dit Jaarboekje gerust aanbevelen aan elk die de Vaderlandsche Zanggodinnen bemint.

Advertentien.

Bij de Wed. G. A. Diderichs en Zoon, Boekhandelaren te Amsterdam, (Bloemmarkt, n.° 220.) wordt van *heden* af uitgegeven het

GESLACHTKUNDIG JAARBOEKJE voor 1820:

hetwelk reeds onlangs voorloopig aangekondigd is. Hetzelve is, in zijne *geslachtkundige afdeeling*, op eene geheel nieuwe, van den gewonen trant der Genealogische Almanakken ten eenenmaal verschillende wijze bewerkt; doordien zulks niet alleen, gelijk deze, de thans levende leden der Hooge Souvereine geslachten behelst, maar tevens een duidelijk geschiedkundig verslag van derzelver vroegste oorspronkelijke afstamming en, het ontstaan hunner verscheidene linies; voorts der naaste voorvaderen ook van de thans levende leden, en der naaste voorouders in de regering. Hierbij zijn gevoegd vier zeer keurige *geslachttafelen* van de *Koninklijke Nederlandsche, Koninklijke Pruissische en Keizerlijke Russische troongeslachten*. — Eene tweede hoofd-afdeeling beschrijft *alle Ridder-Orden en Eerteekenen* der Souvereine Mogendheden van Europa. — Eene derde hoofd-afdeeling stelt de *Chronologische en Synchronistische ta-*

felen, op, van de merkwaardigste gebeurtenissen der Geschiedenis. Ook deze zijn op eene nieuwe wijze met groote naauwgezetheid uitgewerkt en over en weder van eenige aanmerkingen verzeld, welke voor den nadenkenden lezer niet zonder belang zullen zijn. In het bijzondere zijn de gedenkwaardigste gebeurtenissen der nieuwste tijden meer uitvoerig behandeld tot met deze loopende maand December toe. — Verder vindt men er twee *Statistische Tafelen*, de eene van Europa, de andere van het Duitsche Staten Verbond, met de daartoe behorende *bijvoegselen*, enz. — Vooraf gaat *een Almanak* naar den ouden en nieuwen stijl, de Israelitische en Turksche Kalenders, met nuttige bijvoegselen, en eene *Tafel van ons Zon-stelsel* bevattende.

De prijs voor meer dan 20 vellen keurigen druk op velin papier, met gegraveerden titel, in karton gebonden, is *twee guldens*.

EUNOMIA.

Onder dezen titel zal door A. Mees van Kollenhoven, te Rotterdam, worden uitgegeven, en in de voornaamste Boekwinkels door het gansche Rijk te bekomen zijn: *een Periodiek Geschrift*, geheel toegewijd aan de NIEUWE WETGEVING, in hetwelk men zich voorstelt eenige zedige aanmerkingen op de onderscheidene Wetboeken aan het Publiek mede te deelen. De uitgave dezer proeven zal geschieden, telkens wanneer één of meer Titels officiel aan de Heeren Staten-Generaal zullen medegedeeld worden. De prijs van ieder vel druks, van 8 bladzijden in 4.to, zal zijn 15 cents of 3 stuivers. Men noodigt iedereen, welke belang in deze onderneming zoude willen stellen, uit, om zijne opgave zoo spoedig mogelijk aan zijnen Boekverkooper of wel aan den Uitgever te willen doen, ten einde den laatstgemelden tot de regeling zijner oplage in staat te stellen.

VOOR DEN VEEL VERMINDERDEN PRIJS

van *f* 8 : -, in plaats van *f* 18 : -, is, tot het einde dezes jaars, indien de geringe voorraad zoo lang strekt, te bekomen: M. H. Bosscha, GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE STAATSOMWENTELING in 1813; 4 Deelen compleet, met elf naar het leven geteekende portretten. — Iets tot aanprijzing van dit Werk te zeggen, acht men onnoodig, daar hetzelve uit de beste bronnen geput, volledig en naar waarheid is zamengesteld, en het eenige goede werk over die gebeurtenis mag genoemd worden. De uitgave geschiedt te Amsterdam, bij *C. L. Schleijer*; is mede te bekomen te Rotterdam, bij *D. G. van den Dries* en *B. Schuuring*; te Leijden, bij *L. Herdingh* en *Zoon*; te Dordrecht, bij *J. de Vos* en Comp. en *F. Boekee*; te Groningen, bij *R. van Groenenbergh*, *A. Hazelhoff* en *W. van Boekeren*; te Middelburg, bij *S. van Benthem* en de Gebr. *Abrahams*; te Tiel, bij *D. R. van Wermeskerke*; te Leeuwarden, bij *J. Proost*; te Zaltbommel, bij *J. Noman*, en verder alom. — Indien er na 31 December nog Exemplaren overblijven, is de prijs weder *f* 18 : -

---

Bij M. SCHOONEVELD en ZOON, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen, de derde druk van N.o 5, der onpartijdige beschouwing van den toestand des Koophandels binnen de Vereenigde Nederlanden, alsmede een afzonderlijk gedrukt Exemplaar van de bijlagen, en aanteekeningen voorkomende in de 3 druk van het zelve werk N.o 1—5, ten behoeve van de Eigenaars der 1. druk dier stukken; de prijs is 4 stuivers.

Complete Exemplaren dezes Werks zijn voorhanden ter Nederlandsche Boekhandel in den Haag, en voor de Zuidelijke Provintien bij de Boekhandelaar *De Mat* te Brussel.

PLACE ROYALE, n.o 107, te BRUSSEL.

Te huur een Benedenhuis met Opkamers en ruime luchtige Kelders, geschikt tot het doen van alle meringen en zekere fabrieken, inzonderheid eene Likeurstokerij.

Te huur, het bovenste Huis, de tweede Verdieping, bestaande uit twaalf zoo groote als kleine Vertrekken, en voorzien van al de gemakken die in een huis vereischt worden, en zelfs een plaats, twee soorten van Water, Gootsteenen, Kelders, enz.

Men zoude ook, des liefhebbende, in schikkingen kunnen treden voor de verhuring van het geheele Huis.

Bij W. van Bergen en Comp. te Breda is van de pers gekomen en alomme verkrijgbaar:

BLOEMKORREJE of UITGEKOZEN VERHALEN naar het Hoogduitsch van Schultze, Laun en anderen; uit de WINTERGARTEN; met een fraai titelvignet, gegraveerd door den heer Marcus, à *f* 2-10 cents.

De Schrijvers zijn te gunstig bekend, dan dat het noodig zoude zijn om hier in derzelver lof uit te weiden. Alleen verzekeren de Uitgevers, dat dit werkje door verscheidenheid van onderwerp en vorm uitmunt en niets bevat hetwelk de goede zeden krenkt, of de kieschheid beleedigt; waarom zij hetzelve als eene aangename en onderhoudende lectuur vrij durven aanbevelen. Bij dezelve Boekhandelaren zijn nog gedrukt en alomme verkrijgbaar gesteld:

WAARDE en SCHOONHEID der GODGELEERDHEID en van den GEESTELIJKEN STAND, *Redevoeringen aan Nederlandsche Jongelingen*, naar het Hoogduitsch van Karel Hendrik Sack, *Dom-kandidaat te Berlijn*, met eene Voorrede van E. A. Borger, Hoogleeraar in de Faculteit van Wijsbegeerte en Letteren aan de Hooge School te Leijden. à *f* 1-50 cents.

LEVENS-GESCHIEDENIS van John Harriot, of deszelfs Reizen door de VIER WERELD-DEELEN, naar 't Hoogduitsch van C. A. Fischer. à *f* 2-

GODSDIENSTIG HANDBOEK voor *Nadenkende en Welgezinden, Kunstlievende Christenen*; door M. Reizer, *Predikant te Pasewalk in de Mindring*, naar de dertiende oorspronkelijke uitgave, uit het Hoogduitsch. *f* 2-50 cents.

J. BERGMAN, op de Groote Markt, te 's Haag in de *Brabandsche Hoedenwinkel*, verkoopt beste kastoren Dames- Hoeden, gemonteerd met veren, *f* 10; zonder veren, best gemonteerd, *f* 8-10; voor kinderen, naar ratio, civiel. Beste kwaliteit van Mans-Hoeden *f* 10-, hetzij *Bolivars* of *Morillo's*, en zoo voorts in alle soorten civiel.

On trouve chez M. de Lyon, Libraire sur le Spui n. 72 à La Haye,

Journal de chant, avec accompagnement de Piano et Guitarre, dédié à S. A. R. la Princesse d'Orange, par J. H. Mees, professeur et maître de chant, de présent à La Haye, Prix 18 florins [illegible]

N.o 20 à 30 La leçon de musique, Duo par Peelaert; nouvelle édition de l'Air: *Oui c'est demain*, de Montano et Stephanie, avec des changemens convenables à l'étude: cet air fait partie des morceaux de genre, publiés par J. H. Mees dans sa méthode.

Messe de Requiem du célèbre Cherubini, avec toutes les parties détachées et d'orchestre.

Les Créatures d'Haydn, idem.

Vingt-cinq partitions d'opéras des meilleurs auteurs, savoir: Gretry, Paesiello, Piccini etc. avec toutes les parties séparées pour l'orchestre.

Chez M. SCHONEVELD et Fils, à *Amsterdam*, on vient de publier la troisième édition du N.o 5, de l'*Apperçu impartial de l'état du Commerce dans les Pays-Bas. Un [illegible]* beschouwing van den toestand des Koophandels binnen de Vereenigde Nederlanden) ainsi qu'un imprimé séparé, des *Justifications et notes*, appartenant à la troisième édition du même ouvrage N.os 1—5, au profit des propriétaires de la première édition de ces pièces. Prix 4 sols.

On trouve des exemplaires complets de cet ouvrage à la *Librairie Belgique* à la Haye, et pour les Provinces Méridionales, chez le libraire *De Mat*, à Bruxelles.

PLACE ROYALE, n.o 107, à BRUXELLES.

A louer, le Rez-de-chaussée avec Entre-sols et spacieux souterrains, bien aérés, propre au commerce et à certaines fabriques, particulièrement à une distillerie de liqueurs.

A louer dans la même maison, le second étage, composé de douze places de plein pied, ayant toutes les aisances d'une maison, même une cour, deux sortes d'eau, écoulement des eaux sales, lieux d'aisance, etc.

On pourrait aussi prendre des arrangemens pour la location de la totalité de cette maison.

's Gravenhage, ter *Nederlandsche Drukkerij*, Spui, Q, n.o 72.

BIJVOEGSEL

Behoorende tot het Algemeen Nieuws- en Advertentie-Blad, N.° 20.

NEDERLANDEN.

ZITTING VAN DE TWEEDE KAMER.

Nader verslag van de Zitting van 24—25 December.

De heer *Reijphins*, » heeft nooit in zijnen geest het denkbeeld van een tienjarig budget kunnen overbrengen met dat van eene ware Volkstegenwoordiging. Weldaast, zegt hij, zal van dezelve niets meer dan de bloote naam overblijven. Gaat de voorgedragen Wet door, dan is onze loopbaan als Afgevaardigden der Natie geëindigd."

» Alles is verloren, wanneer eens die genen welke wij hebben belast met de verdediging van onze belangens hardnekkig voortgaan met niets anders te volgen dan de leiding van het Bestuur. Neemt de jaarlijksche bewilliging in de uitgaven weg, het regt om jaarlijks de belastingen te weigeren of toetestaan, gij benecmt ons alle vrijheid. Van eene zijde, zien wij de Koninklijke magt met alle derzelver voorregten; van den anderen kant, niets dan het vermogen om het budget te verwerpen, en bestaat geene betere waarborg tegen de ondernemingen eener willekeurige overheerschingen."

» Was er eene Openbare Meening tot stand gebragt, dan zoude men, zonder eenig gevaar, dien staat van zaken hebben te gemoet gezien, waar in het Volk tien jaren zonder nieuw budget moest geregeerd worden. Wie van ons kan, zonder beschroomdheid de uitgaven van het Rijk in overweging nemen? eertijds kon dit nog plaats hebben; men gaf zijne toestemming slechts voor een jaar: nu heeft alles eene andere gedaante aangenomen."

» Heeft men dan het graf der Vrijheid met voordacht [illegible] men op den duur gekomen, om den weg van [illegible] te plaveien? Wij meenen wij dezen [illegible]

» Tusschen [illegible] had om de organisatie [illegible] stellen. Al wat men ons nu belooft, [illegible] aan den aard der zaken. En wat is er van de regelmatige verordening der Rekenkamer gekomen?"

» Wat er ook van zij, al die beloften beduiden volstrekt niets. De eene tak van de Wetgevende Magt moet zich niet ter beschikking van den anderen stellen en van deszelfs welbehagen afhangen."

» En wat zoude het helpen, deze belastingen in te willigen? Het Volk is in de onmogelijkheid om ze te betalen."

» Mijn oogmerk, in het aanbieden van deze algemeene bedenkingen omtrent de gebreken der instelling, waarmede wij ons thans onledig houden, kan geen ander geweest zijn dan te bewijzen hoe noodzakelijk het is, dat gij hier met de grootste voorzigtigheid te werk gaat. Daar het Gouvernement niet goedgevonden heeft aan de Grondwet die uitvoering te geven, welke zij gehoopt, en die wij verwachten, zoo kunnen wij, van onze zijde, aan het 123. artikel ook niet al die uitgestrektheid geven, welke hetzelve schijnt te vereischen, maar die met onzen tegenwoordigen toestand onbestaanbaar is. Laat ons voor oogen stellen de steeds voortgaande vermeerdering onzer schulden, en dat *deficit*, welke als eene ingekankerde ziekte op ons financieel stelsel schijnt ingeplant te zijn; laat ons den moed hebben om te zeggen, dat indien wij voor tien jaren uitgaven toestaan die onze middelen overtreffen, wij ophouden als een Volk te bestaan: indien wij voor tien jaren belastingen goedkeuren, welke uit den aard der zake verwerpelijk zijn, zoo om derzelver hoogte als om de wijze van heffing, zullen wij de vernielders van onze eigen nijverheid zijn. Wij verhoeden den geheelen ondergang des Staats, door het Gouvernement te beletten in den tienjarigen loopbaan te treden, met de heilooze middelen welke voorgedragen worden. Laat ons tijdelijke maatregelen aannemen, met dat edelmoedig vertrouwen, welke de ware vrienden der Regering kenschetst, en wij zullen andermaal ons verdienstelijk gemaakt hebben aan het Vaderland."

» Deze overwegingen zullen [illegible] ten grondslag mijner stemming strekken."

De Heer *Van Alphen*. » Mijn geweten, mijn oordeel, mijn pligt laten het mij niet toe, voor het voortduren van het tegenwoordige stelsel der In- en Uitgaande Regten te stemmen. Het zelve is niets anders dan eene oorlogsverklaring tegen de eerlijke lieden, een verbond met de schurken." (*un traité d'alliance avec les fripons.*)

» De *opcenten* kan men niet goedkeuren. De belasting op de patenten kan niet zonder ongeregtigheid hooger worden opgevoerd. Het is onmogelijk de grondlasten te verhoogen; dezelve zijn daarvoor niet meer vatbaar. Reeds klagen de eigenaars genoeg, en met reden, over den staat der zaken, en om hen te troosten, weet men niets anders te antwoorden dan dat die lasten nog verhoogd zullen worden."

Op de boodschap des Konings, van 13. December ll. zal de Redenaar zich liefst geene aanmerkingen veroorloven. » Niets is zoo gevaarlijk, dan de Vertegenwoordigers des Volks in aanraking met de Koninklijke Majesteit te brengen; er moet zich eene magt tusschen deze twee bevinden; zonder dat middelpunt, gaat of de vrijheid van de stemmen, of de eerbied voor den troon verloren." (Dit is ook de zin der aanmerking der Centrale Sectie, in haar algemeen verslag: » De Centrale Sectie onthoudt zich van eenige aanmerking te maken op een stuk, alleen door den Koning geteekend en onmiddelijk van Hem komende, » *ten einde de grenzen van den eerbied aan de Koninklijke Majesteit verschuldigd, op geenerlei wijze overschreden mogt worden.*")

De Baron *de Serret*, begint met een tafereel van het *deficit* op te hangen; de middelen, die men aan de hand geeft om hetzelve aan te vullen, noemt hij eene, aderlating aan een uitgeput en afgeleefd ligchaam gewaagd. Elk jaar, zegt hij, zal een nieuw *deficit* opleveren.

Deze Vaderlandlievende Redenaar heeft sterk aangedrongen op de noodzakelijkheid, om de Zwitsers uit onzen dienst te verwijderen. Zij zullen ons, op den voet [illegible] millioen, die wij in dit jaar kosten [illegible] kunnen te staan gekomen zijn, indien zij nog in dienst mogten blijven.

De Staat van onze Kolonien is ook door den H. *De S.* in ernstige overweging genomen. Hierop, zegt hij, hebben de Ministers nooit een stellig antwoord gegeven, maar zich altijd met ijdele uitvlugten beholpen.

» Volgens de opgaven die wij bekomen, zal het *tekort* op den dienst van 1819, op acht millioen, ten minste, beloopen; zoo dat de som die aan te zuiveren is, op de diensten vóór het jaar 1820, omtrent elf à twaalf millioen zal bedragen: en het is om dit meerdere der uitgaven boven den ontvangst te dekken, dat men u voorstelt om 24 millioen werkelijke schuld uit te geven, losbaar door middel van eene buitengewone verkoop van domeinen!"

» Wij hebben het treurig vooruitzigt dat elk volgend jaar een *te kort* zal medebrengen, ten zij onverwachte omstandigheden onzen handel en nijverheid weder opbeuren en onze belastingen alzoo voordeeliger uitkomsten geven, of dat er grooter verminderingen in onze uitgaven plaats hebben.

» Maar kunnen wij in de daad een dezer beiden tenissen verwachten, vóór dat alle onze hulpbronnen uitgeput zullen zijn? Mogen wij, vooral, hopen op eene meerdere bezuiniging in het aanwenden van 's Lands penningen, wanneer wij gehoord hebben, dat *de verminderingen die men op deze wijze verkrygen kan, het evenwigt tusschen de uitgaven en de inkomsten des Staats niet kunnen daarstellen?*... Wanneer men ons oplossingen geeft die zoo weinig voldoende zijn, als die welke wij op de meeste onzer aanmerkingen bekomen hebben?"

» Ik kan niet beweinen dat ik de hoop koester van dit maal eene aanmerkelijkere vermindering in het middel van Oorlog te zullen aantreffen. Mij dacht dat niets eene groote vermindering aan de krijgmagt in den weg kon staan, zoodra de rust van Europa bestendigd was, en deze rust scheen mij hier gestoord te kunnen worden, sedert dat doorbreekbare verbonden de meeste Mogendheden te zamen vereenigd hebben; sedert geen staatsman zich meer veroorloofd, noch in het Pruisische noch elders, om de an-

dere volken te beschimpen en dezelve aldus tegen zijn land in harnas te jagen; en eindelijk, sedert dat de menschen gezien hebben dat men aan den val van zijnen eigen handel werkt, wanneer men dien van andere Natien tracht te verarmen, en dat alzoo het bezit van eene kolonie of van eenen tak van nijverheid niet meer tot een twist-appel onder de volken kan strekken."

» Maar aan dezen wensch is niet voldaan, even min als aan alle andere wenschen van denzelfden aard, die ten opzigte van het hoofddeel der uitgaven zijn geopperd. De drangredenen waarvan men zich bediend heeft, om de zaken op den voet te houden zoo als zij ons voorgedragen zijn, bewijzen niets, oudat zij te veel bewijzen: al wat men er uit afleiden kan is dit, dat men zich de magt aangematigd heeft om de Grondwet uit te leggen, zonder ons dat zelfde vermogen te laten, en dat volgens dierederneringen, het Volk zich nog gelukkig moet achten indien het tienjarig budget niet tot eene oneindig grootere som geraamd is!"

» Overigens, is dit niet de eerste weigering van dien aard, welke wij hebben moeten ondervinden. Gedurende drie achtereenvolgende zittingen, hebt gij den wensch geuit om met den staat der Kolonien bekend gemaakt te worden, *met betrekking tot hetgeen zij aan de Schatkist opbrengen, zoo wel als tot hetgeen het beheer en behoud derzelve aan den Landskost*, en telkens is een ontwijkend antwoord het eenige gevolg van uw verzoek geweest."

» Anderen mogen hun geweten trachten te stillen met de veronderstelling dat de verwerping van het Budget aan grootere zwarigheden blootstelt, dan de aanneming zulks doen kan in alle mogelijke omstandigheden; ik laat het aan hun over, om te verklaren hoe de Grondwet ons het regt van toestemming of weigering der subsidien kan toegekend hebben, indien wij door gebruik te maken van dit laatste vermogen, de algemeene zaak zouden benadeelen: wat mij aangaat, ik geloof mijne verbindtenissen met den Troon en de Natie gestand te doen, door tegen de Ontwerpen van wetten te stemmen, die het onderwerp onzer beraadslaging uitmaken."

De Heer *Sarmondt de Volsberghe*, spreekt meer opzettelijk tegen de nieuwe redactie der wetten n.o 1 en 2.

» Het kan wel genoeg zijn, zegt de Redenaar, cijfers onder cijfers te zetten, om hier eene somme te vinden; maar het is niet genoeg dat men belasting op belasting hoope, wanneer men de middelen zoekt om in de behoeften van den Staat te voorzien."

» De lasten kunnen niet meer worden verhoogd, zonder de zekerheid en de rust van den Staat in de weegschaal te stellen. Er blijft geen ander middel over, dan bezuiniging."

Deze Afgevaardigde houdt sterk aan, op de organisatie der regterlijke magt en der Rekenkamer.

Hij stemt met leedwezen tegen al de voorgedragen wetten; doch hij wil aan zijne heilige pligt voldoen. Hij zal voor tijdelijke tusschen-wetten (*lois transitoires*) om in de dringendste noodwendigheden van den Staat te voorzien, gaarne zijne toestemming geven.

De heer *Pirson* laat zich bijzonder uit tegen het stelsel, volgens hetwelk de Provinciale Staten met een gedeelte der uitgaven zouden belast worden. Hij wil volstrekt niets aannemen dat ons ooit tot het *federalisme* zou kunnen terug brengen. Hij drukt zich hevig uit tegen de *bureaucratie*. Hij vraagt dat de Zwitsers weggezonden worden, en dat het leger verminderingen van manschap onderga. De liefde der volken, zegt de redenaar, is den zekerder steun voor elk bestuur, dan legers uit ambtenaren of soldaten zamengesteld. Hij stemt tegen al de voorgedragen wetten, daar hij voor de uitwerksels van de vertwijfeling des volks beducht is, indien men alle hoop voor tien jaren uitstelde.

De heer *Hennequin*, " kan de omstandigheden waarin wij ons bevinden, niet anders dan met schrik aanschouwen. Het schip van den Staat verzinkt in den afgrond eener onpeilbare zee." Hij spreekt tegen den dwang dien men de burgers in sommige Provincien aandoet, om soldaten te herbergen en den kost te geven. Hij toont de misbruiken aan die plaats hebben in het geven der pensioenen, en brengt voorbeelden bij, ter staving van zijn gezegde.

De heer *Wittenzaal* wil van geen tienjarig Budget hooren, zoo lang de Hooge Raad niet is opgerigt. Hij spreekt van de bestaande wetgeving op de Jagt, en van de misbruiken die in het Oorlogswezen plaats hebben. Over de 800 duizend guldens door den Koning aangeboden, laat hij zich hooren in denzelfden zin, als de Graaf van *Hogendorp*.

Van de nedervoering door den heer *Donnenge* uitgesproken, zullen wij geen verslag geven, tot op het oogenblik dat wij dezelve in haar geheel kunnen in handen krijgen. Wij zullen het dan beproeven om eene vertaling van de merkwaardigste zinsneden die in dezelve voorkomen, aan onze lezeren te geven.

's Gravenhage, den 25sten December.

In ons Blad n.o 19, van Donderdag 23 December, den dag te voren op den post bezorgt en in den loop van den morgen in den Haag rondgezonden, hadden wij ten stelligsten tegengesproken het ongerijmde berigt, door een Brusselsch dagblad medegedeeld, opzigtelijk de voorgewende arrestatie te Amsterdam van den Hertog van *Rovigo*. De *Constitutionnel* van Parijs, van Maandag den twintigsten dezer, in den Haag tegen den avond van den 23. aangekomen, meldt dat de Hertog van *Rovigo* wezenlijk naar Parijs is gegaan, om zich van zijne voortvlugtigheid te zuiveren, en dat hij, bij zijne aankomst aldaar, zich dadelijk naar zijne woning heeft begeven en van daar eenen brief aan den Minister van Oorlog geschreven heeft. De klerken van de bureaux in den Haag, die, *op bevel*, zotternijen tegen ons schrijven, zullen in de overeenstemming van deze twee artikels een nieuw bewijs vinden van het gevaar waarmede de Staat bedreigd wordt, wanneer *revolutionnairen*, gelijk wij, zich met het schrijven van dagbladen bemoeijen. Het is immers klaar dat wij het met den *Constitutionnel* van Parijs eens zijn, om den spot te drijven met de bekwame lieden welke het gerucht der arrestatie van dien voormaligen Minister uitgestrooid hadden. Het is nu ook bewezen dat wij wel genoeg onderrigt zijn omtrent hetgeen in de Amsterdamsche gevangenissen, en misschien ook elkers, omgaat, om, op het geloof van onze eigene *Policie*, geene zwarigheid gemaakt te hebben in het logenstraffen eener tijding die in de kraam van zekere andere *Policie* te pas kwam. *Gevolgelijk*, zullen de geleerden van zeker bureau zeggen, *dat wij eenen wederzijdschen invloed uitoefenen.*

Parijs, den 20 December.

De correctionnele Regtbank te Parijs, de heeren *Gevaudan* en *Simon* tot eene boete van 200 francs elk, verwezen hebbende, wegens het houden aan hun huis van een Gezelschap, *voor de vrijheid der Drukpers*, [illegible] van Frankrijk, een getal van meer dan twintig bevatten, hetwelk als eene *ontwettige bijeenkomst* beschouwd wordt, is aan het bureau van den *Constitutionnel* eene inteekening geopend, ten einde de veroordeelden van het dragen dezer boete te ontheffen. Daar er niet meer dan *vijf centimes* van elken inteekenaar aangenomen wordt, zullen er acht duizend inschrijvingen moeten wezen, die ook binnen weinige dagen volstrekt zullen zijn. Een der veroordeelden is een der rijkste particulieren van Parijs, de andere is een zeer welgezeten Colonel. Men heeft dus bij den *Constitutionnel* niets anders bedoogt dan, door het geld der Natie, eene nieuwe les aan de vijanden der vrijheid te doen geven.

Bij A. Stellingwerf van Goor, te *Leeuwarden*, is gedurende het vorige jaar van de pers gekomen en *alom* verzonden: I. C. Molbech, *Herinneringen uit mijne Reis door Zweden*. II. Vaquwenwaarde, *een Tafereel uit de groote Wereld*, door Mevr. C. Pichler, 3 deelen kompl. III. Suzette Cesarine d'Arlay, door E. F. Lantier, 2 deelen compleet. IV. De Peerdedief op reis, om zijnen heer te zoeken; *eene avontuurlijke Poedelgeschiedenis*. V. Schaapherders van Hesa, van der Velde en Clauren. VI. De Moordenaar *in koelen bloede en met overleg, en nogtans een man die achting verdient. Eene ware geschiedenis.*

NB. Dit *laatste* werkje is genoegzaam geheel *uitverkocht*. De heeren Boekhandelaren worden dus verzocht, elkander met de nog overige exemplaren te gerieven.

DUITSCHLAND EN DE REVOLUTIE,

door Proff. J. Görres; *uit het Hoogduitsch vertaald.*

Dit, welgeschreven werkje, waarvan de Schrijver, om zich aan de vervolging te ontrekken, *Duitschland* heeft moeten verlaten, ten einde in *Frankrijk* eene veilige schuilplaats te vinden, levert een beredeneerd overzigt op van den toestand der Duitsche Natie in het algemeen, en van dien der onderlinge betrekkingen tusschen de Vorsten en de Burgers in het bijzonder, en verdient, in onze dagen voornamelijk, met opmerkzaamheid gelezen te worden. Hetzelve wordt tot den prijs van 30 stuivers uitgegeven bij den Boekhandelaar J. C. van Kesteren te Amsterdam, en is alom verzonden.

's Gravenhage, ter *Nederlandsche Drukkerij*; Spui, Q, n.o 72.